

EEN SCHADUW LEVENSLANG

COCON

CONTACTBLAD VAN DE VERENIGING OUDERS VAN EEN VERMOORD KIND

JAARGANG 10 NUMMER 1/2

15 MAART 2010

REDACTIE COCON

**Lucrea Kern
Paul Kuiper
Wil Vreeburg**

**tel. 024-3241320
tel. 074-2439826
tel. 073-6563206//06 15087935**

**l.kern@kpnplanet.nl
kuiper.p@tiscali.nl
wvreeburg@home.nl**

Illustraties Lucrea Kern.

Reacties, verhalen, gedichten en nieuws naar:

Redactie COCON

Wil Vreeburg

Klein Brabant 171

5262 RS Vught

De volgende Cocon verschijnt op 15 september 2010.

Kopij vóór 15 augustus sturen naar het redactieadres.

De redactie behoudt zich het recht voor te lange bijdragen te weigeren of in te korten.

BESTUUR V.O.V.K.

**Sophia Kammeijer
Frits de Jong
Jos Vreeburg
Arsène van Nierop**

**voorzitter
secretaris
penningmeester
bestuurslid**

**telefoon 06-51 50 96 20
Moeselschansweg 36 6005 NA Weert
bankrekening: postbank 28 33 50**

VAN DE REDACTIE

We lieten het oude jaar achter ons en sloten af met een mooie bijeenkomst op 13 december in Leusden waarin we onze kinderen centraal stelden met een lichtjesceremonie waarbij hun namen werden genoemd.

Ook dit jaar groeide onze vereniging en hebben we nieuwe lotgenoten begroet. We hopen ook aan hen steun en troost te bieden.

Er zijn dit jaar bestuurswisselingen. Sophia en Arsène dragen het stokje over aan nieuwe bestuursleden die zich in maart tijdens de algemene ledenvergadering kandidaat stellen. Er zullen taken verdeeld moeten worden en we hopen dat diegene die zich hiervoor beschikbaar stellen hun weg daarin zullen vinden.

In verband met verblijf elders van een van de redactieleden komt de Cocon van juni te vervallen. De eerstvolgende Cocon verschijnt weer in september.

Er bereikte ons een vraag over de rubriek Wij Herdenken. Het is niet voor iedereen duidelijk welke datum we aanhouden. In een van de vorige Cocons hebben wij aangegeven dat we expliciet hebben gekozen voor de geboortedatum van onze kinderen. Dat was immers ooit een feestdag, die dag willen we herdenken in de rubriek.

Wij wensen ieder sterkte toe bij het dragen van het verdriet, want dragers zijn we en dragers blijven we, of 'het' nu pas gebeurd is of al jaren geleden en we hopen dat ieder lichtpuntjes in het leven zal kunnen zien.

Wil Vreeburg

PERSONELE BELASTING

Ooit was dit een begrip voor de mensen met een wat ruimere woning (en beurs!), maar deze belasting bestaat niet meer.

Maar soms ervaren we wel eens zoiets als een personele belasting: toen het decembernummer van de Cocon moest worden gemaakt, waren er maar twee redactieleden beschikbaar, omdat ik al mijn taken tijdelijk had neergelegd in verband met de spanning rond de gezondheidstoestand van mijn vrouw Ina.

Had een van de twee overgebleven redactieleden ook nog griep gekregen, dan was de verschijning van het decembernummer een spannende zaak geworden. Dus zou uitbreiding van de redactie nog niet zo'n gek idee zijn geweest, temeer als je bedenkt dat Wil Vreeburg voor het juninummer niet beschikbaar is. Gelukkig kon ik in januari weer veel van mijn taken oppakken en ook weer actief deel uitmaken van de Coconredactie, waarmee de personele belasting niet meer als een probleem wordt gevoeld.

We hebben de taken een beetje verdeeld:

Wil Vreeburg zorgt voor de kopij en het contact met de drukker, Lucrea Kern zorgt voor de illustraties en ik probeer alle artikelen foutloos te krijgen. Samen bepalen we de vorm en de inhoud van ons verenigingsblad.

En voor wie er belang in stelt: de in september bij Ina verwijderde tumor is in zijn geheel verwijderd en bleek een goedaardige te zijn. Wel is er een stuk bot uit haar schedel verwijderd, dat een infectiebron bleek te zijn. In augustus wordt er met een nieuwe operatie een vervangend stuk kunstbot aangebracht. Voorlopig zijn we er dus nog niet klaar mee,

Paul Kuiper

VAN HET BESTUUR

Jaarverslag 2009

De VOVK is een vereniging voor ouders die hun kind door geweld hebben verloren.

Dit tragische lot treft ieder jaar nieuwe ouders, met als gevolg dat zich het afgelopen jaar een aantal nieuwe lotgenoten bij de VOVK aangesloten heeft. Lotgenoten steunen en bemoedigen elkaar, geven elkaar raad rond juridische procedures en gedenken gezamenlijk hun kinderen. De VOVK is een landelijke vereniging en telt ruim 180 leden.

Lotgenotenbijeenkomsten

Er zijn zeven bijeenkomsten geweest.

Deze bijeenkomsten vormen het hart van de vereniging. Speciale gasten waren:

Pim van Lommel, cardioloog en schrijver van het boek 'Eindeloos bewustzijn'.

Deze bijeenkomst werd druk bezocht en riep veel herkenning bij de ouders op.

Herman de Mönnink, traumapsycholoog, die veel ouders van vermoorde kinderen heeft behandeld. Ook voor deze gast was een grote belangstelling bij de ouders.

Speciaal vermeld mag worden het verzoek van minister-president J.P. Balkenende aan de VOVK om een ontmoeting met ouders.

De heer Balkenende sprak uitvoerig met ruim zestig ouders over vier thema's: 1. de rechtsgang; 2. de straf en daarna; 3. moord in het buitenland; 4. problemen met jeugdzorg van grootouders, die de kinderen van hun vermoorde dochter opvoeden. Naast de gasten die de premier vanuit zijn ministerie meebracht waren de directeur en een medewerker van het Fonds Slachtofferhulp en de directeur van Slachtofferhulp Nederland aanwezig. De premier luisterde aandachtig, en stelde een actielijst met punten samen, waarvoor hij zich in zou zetten. Er is veel werk verzet om deze dag goed te laten verlopen, ouders hebben het als een waardevolle ontmoeting gewaardeerd.

De bijeenkomst in december draagt altijd een bijzonder karakter.

In de moeilijke decembermaand organiseerden we een bijeenkomst rond het thema 'welke

voetsporen liet je kind in jouw leven na'. Op lange tafels in onze ruimte stonden de foto's van onze kinderen. We herdachten hen door het noemen van de namen en het plaatsen van licht bij de foto, deze keer tezamen met de voetsporen. Aansluitend aten de ouders met elkaar. Zij zijn zeer gehecht aan deze manier van gedenken en waren dan ook in groten getale aanwezig.

Familiedag

Deze dag is altijd een bijzondere bijeenkomst. Dit jaar werd de dag georganiseerd bij kasteel Ammersoijen, waar ouders op een ontspannen wijze elkaar ontmoetten en hun ervaringen uitwisselden. Gelukkig konden dit jaar alle aanmeldingen worden gehonoreerd.

Dag van Herdenken Geweldsslachtoffers

Deze dag is dit jaar voor het eerst door een aparte stichting, voortkomend uit de drie verenigingen, georganiseerd. Breda bleek een prima plek, het werd een heel goede opkomst. Veel ouders zijn op deze dag aanwezig. Vooral het dragen van de linten (6 stuks van 75 meter) met de namen van onze kinderen maakt veel indruk op ouders en op omstanders. De linten werden door hartje Breda gedragen. Er waren veel politici, onder hen de Minister van Justitie Hirsch Ballin, en andere genodigden.

Het belang van deze dag werd zo onderstreept.

Broers- en zussengroep

Opnieuw boden we het afgelopen jaar aan broers en zussen van onze vermoorde kinderen de mogelijkheid om elkaar te treffen.

Een drietal bijeenkomsten werd door één van onze begeleidsters georganiseerd. Alle drie de keren waren er broers en zussen aanwezig, en ze besloten om in 2010 met de ontmoetingen door te gaan. Bijzonder is dat het thema 'voetsporen' bij de decemberbijeenkomst door de broers en zussen werd voorgesteld.

Het bestuur

Het bestuur bestaat uit ouders-lotgenoten, en vergaderde 12 keer. Het vertegenwoordigde, soms aangevuld met andere ouders, de vereniging vele malen.

In reguliere overleggen 1 of 2x per jaar met

- Ministerie van Justitie
- Ministerie van Buitenlandse Zaken
- Slachtofferhulp Nederland
- Fonds Slachtofferhulp
-

Er zijn lezingen gehouden bij

- Symposium Levenslang gestraften, Groningen
- Rechtbank den Haag, rechters en juridische medewerkers strafsectie.
-

Medewerking aan

- Gesprek met Rechters en Officieren van justitie
- Onderzoek leesbaarheid brieven Openbaar Ministerie
- Wijs op Reis campagne met Minister van Buitenlandse Zaken
- Symposium Slachtoffers en de media, georganiseerd door Slachtofferhulp Nederland
- 25-jarig bestaan Slachtofferhulp Nederland.

Interviews met of medewerking van de VOVK werden gevraagd door

- TV Gelderland interview
- KRO tv-programma 'In de schaduw van het Nieuws' rond de moord in Urk
- Radio Amsterdam FM
- Onderzoek Landelijk Informatiepunt Justitieel Verlof
- Interviews voor diverse scripties
- Bijdrage vriendenboek voor de 70^e verjaardag van Prof. Mr. P.van Vollenhoven
- Nawoord en Reactie bij Presentatie boek 'Wraakgevoelens', waaraan veel ouders meewerkten
- Uitgave Slachtofferhulp 25 jaar.
-

De **Website** werd met ondersteuning van het Fonds Slachtofferhulp toegankelijker gemaakt.

De **Cocon**, het ledenblad van de VOVK wordt - naast de leden - naar steeds meer organisaties of geïnteresseerden gestuurd. Er is heel veel waardering voor zowel de inhoud als de vormgeving van de Cocon.

Begeleiders

De VOVK wordt begeleid door vrijwilligers, die verantwoordelijk willen zijn voor diverse activiteiten van de vereniging. Er zijn begeleiders voor de lotgenotenbijeenkomsten, voor de opvang van nieuwe ouders, voor de broers en zussen, voor de gedenkbijeenkomst. Bovendien adviseert de coördinator van de begeleiders het bestuur. Er is een nieuwe

begeleidster bijgekomen, die volgend jaar de broers- en zussengroep zal overnemen.

We hebben afscheid genomen van Joep van de Geer, gedurende 13 jaar vaste begeleider van alle activiteiten. Hij heeft de vereniging van 20 tot ruim 200 leden zien groeien. Het is fantastisch dat de vereniging zó lang op iemand mocht rekenen.

Onderzoek

Op verzoek van de VOVK is er een onderzoek gestart door Dr. Jos de Keijser, traumapsycholoog en verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen, naar vroege interventie familieleden van vermoorde kinderen. Dit onderzoek wordt gefinancierd door het Fonds Slachtofferhulp. Er is een begeleidingscommissie ingesteld, waaraan vanuit de VOVK een ouder en een oud-begeleider deelnemen.

Tenslotte: We ervaren dat het ontmoeten van lotgenoten zeer waardevol en ondersteunend is in het proberen opnieuw te leren leven zonder het kind dat zo smartelijk verloren is.

De VOVK blijkt steeds bekender te worden bij ouders die dit lot treft, met als gevolg een toename van leden bij de vereniging.

Het vraagt van het bestuur, dat ook uit lotgenoten bestaat, veel om de organisatie van de VOVK in goede banen te leiden.

De lotgenotenweekenden en casemanagers, beide initiatieven van Slachtofferhulp Nederland, blijken van bijzonder goede kwaliteit te zijn. De overleggen met het ministerie van Justitie en politieke lobby hebben mede geleid tot het aannemen van de Wet verbetering positie slachtoffers en nabestaanden, en de verhoging van uitkering begrafeniskosten door het Schadefonds Geweldsmisdrijven aan nabestaanden.

Overleg met het ministerie van Buitenlandse Zaken resulteerde in een stijging van de uitkering voor rechtsbijstand van € 5.000 naar € 25.000 bij vermissing of overlijden.

Het opkomen voor de positie van nabestaanden blijft – naast de lotgenotenbijeenkomsten - een belangrijk doel van de VOVK.

De uitnodiging van twee bestuursleden door het Fonds Slachtofferhulp voor het 70^e verjaardagsfeest van haar voorzitter Prof. Mr. P.van Vollenhoven is met veel plezier aangenomen. Het was een uitbundig feest.

Hoe wrang was dan ook de gebeurtenis de volgende dag in Apeldoorn. Juist als ouders die een kind hebben verloren begrijpen we hoe aangeslagen je bent als dit je overkomt.

En toch...steeds opnieuw proberen lotgenoten samen weer delen van leven op te pakken.

Om een chinees gezegde te citeren:

'Het is niet te voorkomen dat vogels van droefheid landen op onze schouders, wèl is te voorkomen dat ze nesten maken in ons haar'.

Sophia Kammeijer, voorzitter

CONTINUÏTEIT VAN HET BESTUUR

Op de lotgenotenbijeenkomst deelde ik mee, dat voor Arsène van Nierop en mijzelf dit jaar toch echt het laatste is dat wij bestuurslid zijn. We hebben met veel inzet en grote betrokkenheid onze taak op ons genomen, maar het zou toch mooi zijn als nu het stokje overgenomen wordt door andere ouders. Natuurlijk blijven we tot andere ouders ingewerkt zijn, voor mij geldt dat ik, indien nodig, dit jaar nog uitdien.

Spontaan meldde zich na afloop iemand aan, te weten Monique Hasters, zus van Rick Hasters, die al een aantal keren met haar moeder mee naar onze lotgenotenbijeenkomsten kwam. Ook is Jan van Kleeff, vader van Simone, bereid om een plek in het bestuur op te vullen.

Monique is geen ouder van een vermoord kind, maar een zus. De statuten geven aan, dat een ieder die zich voor de vereniging in wil zetten voor het goed functioneren van de VOVK, lid mag worden.

Zowel Monique als ook Jan gaven aan al langer de gedachte te hebben iets voor de vereniging te willen doen.

Bij het schrijven van deze informatie heeft het bestuur al een verkennend gesprek met beide kandidaten gevoerd. Op grond daarvan zal het bestuur de lotgenoten bij de ledenvergadering verzoeken Monique en Jan als bestuursleden te benoemen. De leden krijgen uiteraard voor de ledenvergadering meer informatie over Monique en Jan. We hopen natuurlijk dat de derde vacature ook vervuld gaat worden.

Frits de Jong blijft als bestuurslid aan, evenals Jos Vreeburg, die op de ledenvergadering herkiesbaar is.

De VOVK zie ik niet als een strakke organisatie, maar als een organisme, dat groeit en beweegt, en waarbij het van belang is dat daarvoor een zo goed mogelijke bedding is.

Ik hoop dat met de komst van nieuwe bestuursleden de continuïteit van de VOVK gewaarborgd is.

Sophia Kammeijer, voorzitter

AFSCHEID JOEP VAN DE GEER

door Sophia Kammeijer.

Lieve Joep,

Nu is het dan zover. “Eindelijk” hoor ik je denken. Maar ik weet dat je dubbel bent in deze gedachte.

Toen ik acht jaar geleden bij de VOVK kwam was jij samen met Yola de vaste begeleider van ons ouders.

Ik weet nog hoe ontreddend we er bij zaten, Ago en ik. Net zo als de nieuwe ouders die na ons kwamen en er voor ons al waren.

Kapot van verdriet, radeloos en een leven zonder die pijn konden we ons niet voorstellen. Ook niet dat we ooit nog zouden lachen.

Dat zagen we andere ouders doen.

We verklaarden hen eigenlijk diep in ons hart voor gek. Maar we zaten tussen de ouders en leverden ons over aan jou en Yola.

Jij had een eigen benadering van ons, je hebt een eigen manier van omgaan met ons ouders.

Jij laat ouders volkomen in hun waarde, je betreft iedereen bij het gesprek en je luistert buitengewoon goed.

Het is alsof je het verdriet en de onmacht achter onze woorden en onze tranen hoort.

Je luistert zó goed dat je ook betekenis aan onze woorden of tranen kunt geven. Je leidt het gesprek op zo'n manier, dat alle ouders uitgenodigd zijn hun ervaringen naast elkaar te leggen en zo te ontdekken, dat ze niet alleen zijn. Zo ontstaat groot onderling vertrouwen en openheid. Je loopt ook voor ons verdriet niet weg – terwijl het niet jouw eigen verhaal is. Wel raakt het je tot op je huid zoals je het zelf zo mooi zegt. Het raakt je ook zó diep, dat de Cocon lezen vaak te moeilijk was, vertelde je me eens. Dat was net iets teveel naast alle verhalen die je al kende en meebeleefde.

Meer kon je niet mee dragen.

Beste Joep, aan je eigenlijke taak waarvoor je gevraagd was, ben je nooit toegekomen.

Ooit was het de bedoeling om met ouders in gesprek te gaan over wat geloof voor hen betekent als deze hel in hun leven komt, je bent uiteindelijk pastor en geestelijk verzorger. Jouw gevoeligheid voor wat ons beweegt maakt je ook voorzichtig in het al te nadrukkelijk duiden van geloofsuitingen.

Je gaf er wel de ruimte voor, maar maakte het geen uitgesproken gespreksonderwerp. Wijsheid?? Dat zou zo maar kunnen, zoals je ook bepleitte om als VOVK niet in politieke hoeken terecht te komen.

‘Laat je niet voor karretjes spannen’, zei je.

Toen Yola uit de running raakte, werd jij adviseur van het bestuur. Een heel andere rol voor je. Kon je eerst nog met Jacob en Frida meedelen en - terwijl het bestuur vergaderde - je preek schrijven, nu werd je gevraagd om bij alle bestuursvergaderingen aanwezig te zijn. Ook nu nam je deze taak op je en je was ijzersterk in het meedenken over welke veranderingen goed zouden zijn voor de vereniging. Je creativiteit daarbij kent geen grenzen. Je benadrukt steeds opnieuw om te blijven waar we sterk in zijn: lotgenotengroep, lotgenotencontact en daarnaast waar mogelijk belangenbehartiger. ‘Daar zit jullie kracht’, benadrukte je. Maar je vond en vindt nog steeds, las ik in de Cocon, dat het bestuur sterker ondersteund zou moeten worden.

Het was ook jouw idee om bij ons tienjarig bestaan een oproep te doen voor nieuwe begeleiders. Op dat moment vloog er vast een engeltje over onze vereniging, want nieuwe begeleiders kregen we!

Nieuwe ouders worden beter opgevangen – nog zo'n stokpaardje van je, er is weer een broer- en zussengroep, en je dacht mee over de vorm van gedenken die we vandaag doen. Jouw inbreng daarbij is essentieel.

Joep, ik heb volgens mij heel erg mijn best gedaan om je vertrek te verhinderen of op z'n minst te vertragen, juist omdat ik al die kwaliteiten van jou heel goed zag.

Voor mij, en ik ben er van overtuigd voor heel veel ouders, ben jij degenen die wezenlijk heeft meegeholpen om ons leven weer vorm te geven. Jij hebt ons gezien in onze ellende, jij hebt ons geschonden vertrouwen in mensen en

maatschappij herkend en benoemd, maar je hebt ook in jouw manier van doen en van zijn ons laten voelen, dat er nog mensen te vertrouwen zijn.

Je bent voor ons ouders een van de weinige mensen, die het niet zelf had meegemaakt, dus in die zin geen lotgenoot is, maar die het wel – wat is het, 13 of 14 jaar - volgehouden heeft met ons, hoe moeilijk dat ook is.

Ik denk dat ik je daar namens alle ouders uit de grond van mijn hart voor mag bedanken.

Beste Joep, je gaat niet helemaal weg, je blijft nog betrokken bij het onderzoek dat traumapsycholoog Jos de Keijser aan de Universiteit van Groningen zal leiden.

Vanuit die jarenlange ervaring met ons ouders kun je daar een goede bijdrage aan leveren, uiteraard samen met een van onze ouders, Jef Rijsbergen. Dus misschien zien we je nog een keer. Maar aan je begeleiding van ons ouders hier in Leusden is nu echt een einde gekomen.

We zullen je erg missen, maar we gunnen je dat je nu niet meer hoeft.

Daarom Joep, het ga je goed, we kunnen in de Cocon lezen dat je je ervaringen bij ons al weer op andere plekken inbrengt en dat is mooi.

Joep dank, dank, dank je wel, ik wens je het aller allerbeste.

En om in jouw taalgebied te blijven:

Gods zegen op je pad, en val er niet over.

Ik weet

*Ik weet: je leeft
daar in het land van licht.*

*Je bent niet dood,
je leeft.*

*Ik weet het
met mijn hart.*

*Ik weet: de liefde
die ons bindt sterft nooit.*

*Liefde kan niet sterven,
omdat zij eeuwig is.*

*Daarom blijven wij
in liefde
met elkaar verbonden,
jij daar, ik hier.*

*Ik weet: je zorgt
voor mij
vanuit het land
waar jij nu leeft.*

*Je ziet er
wat verborgen is,
je ziet de levensles
die ik te leren heb,
de opdracht
die ik vervullen mag.
En met al je kracht,
inspireer je mij
en sta je me bij.*

*Ik weet:
je bent niet dood,
je leeft.
Ik stuur je al de liefde
van mijn hart
zodat ook jij zult voelen
dat onze liefde eeuwig is.*

HET VERHAAL VAN HAN ZANTINGE

Han is de zoon van An en Ed Zantinge. Zij wonen in Twello waar ik hen opzocht om het verhaal over de dood van Han na dertien jaar te herdenken en op te schrijven. Zij vinden het belangrijk om hun verhaal nu te vertellen. Na vele jaren en een lange periode van herstel zijn zij zover gekomen, dat de dood van Han niet meer hun hele leven beheerst.

Han ging op 6 april 1997 met vrienden stappen. In een café in Deventer gaat hij op een barkruk zitten, waarna een man hem zegt dat het zijn kruk is. Han vraagt of men hier eigen krukken heeft, hij dacht het niet en bleef zitten. De café-eigenaar waarschuwde Han en zei: "Je kunt beter naar huis gaan want dit is een moeilijke jongen." Han denkt eieren voor zijn geld te kiezen, steekt ter verzoening zijn hand uit naar de jongen, maar te laat. De man haalt uit en slaat hem een bloedneus. Dan is het hek van de dam. Het gevecht dat ontstaat, heeft fatale gevolgen. Er komt een groep supporters van Go Ahead Eagles binnen en in korte tijd slaan ze Han helemaal in elkaar. Eén ervan steekt hem met een mes in het hart. Volgens Ed was het een stel bajesklanten, dat daar naar binnen was gestormd. Ze hadden allen een crimineel verleden. De dader kreeg zes jaar waarvan hij er drie heeft uitgezeten.

Even gezellig stappen op een avond heeft grote gevolgen voor een hele familie. In eerste instantie is Ed zo kwaad dat zijn enige gedachte was: "Ik ga die vent vermoorden." Regelmatig ging hij in Deventer op zoek naar de groep die dit op hun geweten had. Hij moest zijn zoon wreken, dat gevoel overheerste aanvankelijk heel sterk. Vele malen bezocht hij zijn huisarts om met deze woede in het reine te komen.

Na drie jaar loopt hij weer vrij rond, de dader. Hem tegenkomen is vreselijk. De zus van Han overkwam dat. In Deventer zag ze hem plotseling voor zich lopen. Ze herkende hem aan zijn paardenstaart. Ze voelde in haar zak of ze een schaartje bij zich had, dan wilde ze zijn paardenstaart afknippen. Iets waarop hij kennelijk nogal trots was. Maar ze vond geen schaartje en is huilend naar huis gegaan. Zij heeft het nog steeds moeilijk met de dood van haar broer en met de onrechtvaardig lage straf die de dader werd gegeven. Drie jaar vastzitten voor een laffe, zinloze moord.

Ed heeft darmkanker gehad en draagt een stoma. Han was zijn steun en toeverlaat. Net toen Ed weer beter was, werd Han vermoord. "Vergeleken met de moord op Han is mijn twee jaar durende ziekte een bagatel", zegt Ed. Na elf jaar is hij voor een onderzoek in het ziekenhuis. Naast hem zit een man. An en Ed kijken naar hem, zien de getatoeëerde handen, zijn kleding, het hoofd met de paardenstaart. Het flitst door Ed heen: "Nu moet ik hem pakken, nu is mijn kans om Han te wreken." Adrenaline raast door zijn lijf, maar dan ziet hij het kleine meisje, het dochtertje van vier jaar dat bij haar vader staat, het handje in het verband. Er knapt iets in Ed, hij denkt: "Dat onschuldige kind, wat doe ik haar aan, moet zij alle trauma's meemaken, krijgt zij ook levenslang?"

Hij grijpt alleen de arm van de man en kijkt hem doordringend aan, terwijl hij zegt: "Jij hebt mijn zoon vermoord!"

De man knikt en trekt wit weg. Hij lijkt bang als een wezel, een laffe moordenaar die alleen stoer en flink kan zijn met een stel hooligans om zich heen. Niets is er over dan een miezerig, bang mannetje. Het doet Ed goed om dat te zien en zijn woede ebt weg.

Hierna voelt hij zich wekenlang schuldig ten opzichte van Han, omdat hij niks gedaan heeft. Enerzijds vindt hij zichzelf laf, anderzijds voelt

het goed. Hij kan niemand iets aandoen, dat zit niet in zijn aard. De dader, Piet M., gezien te hebben voelt goed, het kan nu wegebben en achteraf is Ed blij dat hij niets heeft gedaan.

Herstelbemiddeling

In de rechtszaal gedroegen de daders zich onbeschoft en respectloos naar de nabestaanden. An maakte een moeilijke tijd door en bleef steeds bezig met het gedrag van de dader. De huisarts vroeg haar: "Wat wil je?" "Ik wil hem vertellen wat hij heeft aangericht. Hem vertellen dat ik gek word van verdriet, dat ik 's nachts kinderliedjes lig te zingen, lig te bidden. Ik wil hem zien, hem vertellen wie Han was, dat Han een zus en een broer heeft die hem zo missen, dat Han altijd zo goed zorgde voor zijn autistische broer, dat die broer hem nu zo mist. Alles." Zo kwam ze in contact met Herstelbemiddeling.

"Hoe wilt u zitten?" vroeg de maatschappelijk werkster in de gevangenis.

"In een donkere hoek", zei An, "zodat hij niet weg kan kijken. Hij moet luisteren."

Toen hij tussen twee bewakers binnen gebracht werd, zag ze pas hoe klein en onbeduidend hij was. Het gevoel dat zij boven hem stond deed haar goed. Hoe kleiner hij zich voelde hoe beter. Ze vertelde hem alles.

Dat Ed ten tijde van de moord herstellende was van darmkanker. Dat de zus van Han het verlies van haar broer niet kon dragen. Dat hun autistische zoon na de dood van Han tien kilo was afgevallen door het verdriet.

Drie kwartier was ze aan het woord en moest Piet M. luisteren. Toen zei hij dat hij verantwoordelijk was voor de dood van Han. Geen excuses, niets. An had hem een monster genoemd, wat hij nu ontkende en zei: "Ik ben best een goed mens."

"Voor ons ben je de allerslechtste mens die er op de wereld rondloopt", zei An.

Hoewel "de zaak" niet besproken mocht worden zei zij toch aan het eind van het gesprek en het deed haar goed dit ook nog gezegd te hebben:

"En we weten ook dat je bijna werd vrijgesproken omdat het mes dat gevonden was in de stortbak van het toilet niet het mes was waarmee de moord was gepleegd. Wij weten dat jij dat snel in je laars hebt gestoken om dat bewijs weg te werken."

An en Ed zijn zwaar belast met de zorg voor hun autistische zoon, dat beheerst een groot deel van hun leven. Dat doen ze met liefde maar de dood van Han komt daar nog eens bij. Ieder loopt zijn eigen weg, maar wel hand in hand. De kunst is om elkaar vast te houden, ook als de wegen niet parallel lopen.

Bijeenkomsten Leusden

Ed en An hebben niet zoveel behoefte meer om naar de bijeenkomsten in Leusden te gaan.

Dat heeft ook te maken met de bezoeken van Robbert, hun autistische zoon. Die komt om de twee weken een weekend thuis. Als zij dan naar Leusden waren geweest, had de spanning een negatief effect op hem.

Ook vonden ze de kennismaking en het contact met lotgenoten in die beginperiode prettiger. Ze vinden het jammer dat je door de nieuwe kennismakingsprocedure, de mensen niet meer zo snel leert kennen, en soms helemaal niet.

In het leven van An en Ed speelden de diverse verenigingen een grote rol. Ze waren lid van de Vereniging Autistische kinderen, de vereniging van Stoma-patienten, de vereniging van kankerpatiënten en de Vereniging Ouders van een Vermoord Kind.

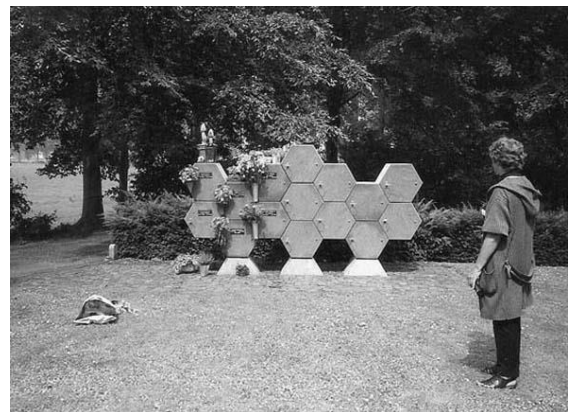
Op een bepaald moment, vinden ze, moet je je leven weer zelf ter hand nemen.

Hun leven is nu gevuld met de tweewekelijkse weekenden van zoon Robbert.

Dochter Kitty en haar vier kinderen zijn een bron van vreugde. Hiervan willen zij genieten.

Het is dus mogelijk om zelfs een zo ingrijpende gebeurtenis als de moord van je kind, te integreren in je leven, blij te zijn met dat wat er nog wèl is.

Het glas is voor An en Ed half vol.

De gedenkplaats van Han.

Wil Vreeburg

HET VERHAAL VAN RICK HASTER

Op 22 februari 2008 is mijn broer, Rick Haster (46 jaar), op gruwelijke wijze vermoord.

Mijn man en ik werden 's nachts om 4.00 uur gebeld door Angélica, de vrouw van Rick. Zij was in paniek en vertelde dat ze zojuist van het politiebureau kwam, waar ze de hele avond en nacht had doorgebracht.

Toen Rick 's avonds niet thuis was gekomen van zijn werk en Angélica hem telefonisch niet kon bereiken, heeft zij haar broer Gerard gevraagd poolshoogte te gaan nemen bij Ricks werk. Gerard woont niet al te ver van Ricks garagebedrijf in Amsterdam Noord.

Bij de garage aangekomen zag hij, door de half openstaande deur, dat alle lichten in de garage nog brandden en de muziek stond hard aan. Hij vertrouwde de situatie niet en belde direct de politie. Die was snel ter plaatse en constateerde dat er 'een dode man' lag in de garage. Gerard werd meegenomen naar het politiebureau voor verhoor. Pas na een aantal uren mocht hij zijn zus bellen, die natuurlijk tegen die tijd in alle staten was.

Zij is toen ook naar het politiebureau gegaan. Daar zijn zij de hele nacht nog in onzekerheid gebleven over de identiteit van 'de dode man'. Toen Angélica ons, en mijn moeder, midden in de nacht belde, zijn wij bij mijn moeder thuis gaan zitten wachten tot het ochtend werd.

De schrik, de radeloosheid, de kou om je hart, het kon niet waar zijn; het leek alsof wij in een onwaarschijnlijke nachtmerrie waren beland. We hebben daar uren wezenloos op de bank gezeten. Regelmatig hebben we het politiebureau gebeld voor informatie, maar niemand kon ons te woord staan.

Het was om helemaal gek van te worden.

Uiteindelijk kwamen pas aan het einde van de ochtend twee rechercheurs naar ons toe om ons in te lichten over wat er gebeurd was.

Het eerste dat ze deden was ons condoleren. Op dat moment zakte de grond onder onze voeten weg. We hadden, om onszelf op de been te houden, allerlei scenario's bedacht waarbij de dode man niet Rick zou zijn.

Het zou één groot misverstand zijn, wie weet een inbraak, en was Rick wel heel ergens anders... Maar diep in ons hart zat natuurlijk continu de twijfel, nee eigenlijk de hele bange waarschijnlijkheid, de paniekerige angst, dat 'de dode man' Rick was.

De tijd daaropvolgend heb ik in een roes beleefd. Het ongeloof over het gebeurde.

De volstrekte machteloosheid. Een moord!

Dat kan toch niet waar zijn, dat gebeurt toch alleen maar in films, of bij mensen in het criminele circuit? Maar toch niet bij ons? Mijn broer was een gewone, eerlijke, hardwerkende man met een eigen garagebedrijf.

Dat bedrijfje was zijn lust en zijn leven. Auto's en motoren waren altijd zijn passie.

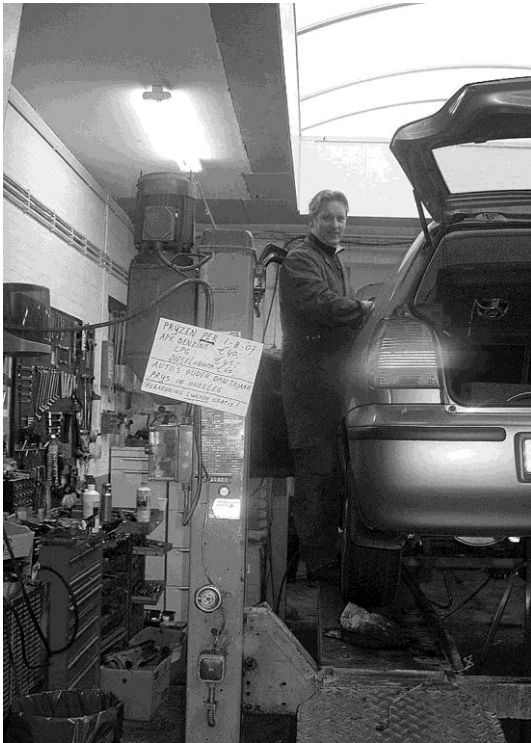
Het begon al in zijn jeugd met het sleutelen aan brommertjes. Na het behalen van zijn Havodiploma, heeft Rick eerst in loondienst bij verschillende garagebedrijven gewerkt.

Terwijl hij werkte, is hij in de avonduren zijn monteurdiploma's gaan halen en uiteindelijk ook een diploma voor APK Keurmeester.

Met de diploma's op zak is hij voor zichzelf begonnen in Amsterdam Noord.

Regelmatig vroegen wij hem of hij zich niet in een wat 'prettigere omgeving' wilde vestigen met zijn bedrijf, maar hij voelde zich als een vis in het water in dit stadsdeel. Hij zag geen gevaar. Bij zijn bedrijfje kwamen voornamelijk mensen met een kleine portemonnee.

Rick verkocht goedkope 2^e hands auto's en was niet al te duur met de APK keuringen en reparatiewerkzaamheden. Hij stond altijd klaar voor iedereen en hij had een behoorlijke vaste klantenkring opgebouwd.

Er hingen ook regelmatig buurtbewoners bij hem rond, veelal gepensioneerde mannen, die kwamen dan even langs voor een praatje over auto's en/of voetbal, en voor een kop koffie uit de automaat. Rick vond die gezelligheid altijd prima, maar werkte tijdens het praten gestaag door, want hij verspilde niet graag kostbare werktijd. Zelfs in het weekend ging hij vaak nog een paar uurtjes werken.

Rick had een rustig karakter, hij was niet een heel grote prater.

Hij had een stabiele persoonlijkheid, een klaterende lach, en plezier in het leven. Hij had van zijn hobby zijn werk gemaakt en al twintig jaar een liefdevolle relatie met zijn Angélica.

Hij zat zoals dat heet 'goed in zijn vel'.

Hij was niet snel op de kast of boos te krijgen en zeker niet de man om confrontaties aan te gaan. Het lag meer in zijn aard om naar mensen te luisteren en het compromis te zoeken.

Met Rick was moeilijk ruzie te krijgen. Wij hebben dan ook nooit van hem gehoord dat er problemen waren met klanten in de garage.

Na de moord heeft het ongeveer anderhalve maand geduurd voordat er twee verdachten werden aangehouden.

Het gaat om twee Surinaamse jongens, een 16-jarige en een 21-jarige, neven van elkaar.

Al snel bleken zij de daders te zijn.

Zij hadden begin februari een auto gekocht bij Rick. Twee weken na de aankoop was er iets kapot gegaan aan de auto. Daarop zijn de neven naar het garagebedrijf van mijn broer gegaan en hebben zij de moord gepleegd. Buiten dat zij hem vermoord hebben, is Rick ook van geld beroofd. Dit zou mijns inziens ook het hoofdmotief van de moord kunnen zijn.

Wij hebben heel lang moeten wachten voordat wij hoorden wat er die fatale middag/avond is gebeurd. Pas toen al het forensisch onderzoek verricht was en de daders achter slot en grendel zaten, hebben wij alle gruwelijke details gehoord. In aanloop naar de rechtszaak heeft de officier van justitie ons ingelicht over de 'waarschijnlijke' gang van zaken. Hoe het precies is gegaan weten we tot op de dag van vandaag niet, want de daders beroepen zich continu op hun zwijgrecht.

Op 22 februari zijn de daders eerst naar een bouwmarkt gereden (dit is gezien op bewakingscamera's die in het gebied hangen) op het bedrijventerrein waar ook Rick zijn garage had. Vervolgens zijn zij naar mijn broer gereden en hebben hem met 20 messteken, over zijn hele lichaam, om het leven gebracht. Rick heeft, toen hij al zwaar gewond was, geprobeerd te vluchten, dat kon de recherche opmaken uit een bloedspoor in de garage richting de deur. Vervolgens hebben de daders hem teruggesleept en verder op hem ingestoken, in zijn gezicht geschopt - het profiel van een zool stond op zijn wang- en met een tie-wrap (die ze even daarvoor bij de bouwmarkt hadden gekocht, zo bleek later) vastgebonden aan een motorblok, zodat hij niet meer kon ontkomen.

Zij zijn weggegaan en daar aan dat motorblok is mijn broer doodgebloed.

Ik vraag me vaak af hoe het mogelijk is dat dit soort monsters bestaat. Hoe ziek moet je zijn om iemand op zo'n beestachtige wijze af te slachten? De daders zijn in februari 2009 door de rechtbank in Amsterdam veroordeeld tot gevangenisstraffen van 20 jaar zonder t.b.s.

De uitspraak heeft bijna alle kranten en het NOS journaal gehaald, want nooit eerder is er in Nederland zo'n hoge straf opgelegd aan een minderjarige dader. De eis van de officier van justitie was overigens veel lager: 6 jaar en tbs voor de minderjarige, (wel volgens volwassenenrecht godzijdank) en 16 jaar voor de meerderjarige.

De uitspraak van de rechter was dus voor iedereen ongelooflijk.

Maar in plaats van opluchting voelde ik alleen maar nog meer verdriet. De rechters hebben ons bevestigd in onze afschuw. In plaats van 'blij' te zijn met deze 'hoge straf', kan ik alleen maar denken: "waarom moeten deze beesten ooit weer terug de maatschappij in? Kan iemand mij dat in godsnaam uitleggen?" Beide daders hadden al een uitgebreid strafblad. Zij zijn beiden eerder veroordeeld voor gewelds- en vermogensdelicten (straatrovers).

In het vonnis van de rechtbank over de 16-jarige dader is te lezen dat hij ook wordt verdacht van betrokkenheid bij het Amsterdamse loverboycircuit.

Na de moord op Rick verbleef deze jongste dader in het JOC (Jongeren Opvang Centrum) een instelling voor jeugdige gedetineerden.

Uit het rapport van de Amsterdamse rechtbank blijkt dat hij daar rond liep met foto's, uit zijn strafdossier, van mijn vermoorde en gruwelijk verminkte broer. Aan zijn begeleiders heeft hij meerdere malen deze foto's laten zien, dit om ze uit te dagen en te intimideren.

Voor ons als nabestaanden, is de dood van Rick onverteerbaar. Wij worstelen met de gruwelijkheden die Rick heeft moeten ondergaan. Bijna 2 jaar na de moord voelen wij nog altijd de pijn en het verdriet.

Dit lijkt naarmate de tijd verstrijkt eerder sterker te worden in plaats van af te nemen. Wij hebben, op verschillende manieren, het dagelijkse leven weer opgepakt.

Angélica, Ricks vrouw, heeft een zware baan als accountant. In haar vrije tijd loopt ze marathons, dat is voor haar een belangrijke uitlaatklep. Zij en Rick hadden geen kinderen.

Mijn moeder is sinds de dood van Rick vaak bij ons in huis. Mijn vader is in 2003 overleden. Rick en ik waren de enige kinderen. Het gaat mij door merg en been om mijn moeders pijn te zien.

Zelf heb ik, samen met mijn man, een 4-jarig dochtertje waar ik sterk voor moet zijn.

Toen Rick vermoord werd, was ik herstellende van borstkanker, waarvoor ik in 2007/2008 behandeld ben, Rick was zeer betrokken bij deze ziekteperiode. Wij kregen voorzichtig weer wat vertrouwen in de toekomst, toen kwam de mokerslag van de moord.

Onze dochter zorgt ervoor dat wij doorgaan met de dagelijkse dingen en zij weet, zoals alleen kleine kinderen dat kunnen, telkens toch weer een lach op onze gezichten te toveren.

In de zorg voor dit kleine leventje vinden mijn moeder en ik veel afleiding.

De daders zijn na de uitspraak in Hoger Beroep gegaan. In de week van 15 maart 2010 komt de zaak voor het Gerechtshof in Amsterdam.

Er staan 4 zittingsdagen gepland.

De daders hebben nu Moskowitz als advocaat. We hebben vorige maand de eerste regiezitting bijgewoond. De stress en de buikpijn zijn dan in alle hevigheid terug als ik de daders zie.

De woede, de machteloosheid, het verdriet. Wij zien enorm op tegen deze volgende rechtsgang, temeer omdat de Advocaat Generaal ons al heeft voorbereid dat er een heel grote kans bestaat dat in het Hoger Beroep de straf aanzienlijk lager uit zal pakken.

We zitten erbij en kijken ernaar in al onze machteloosheid.

Monique Haster

DANIËL VAN DER MEULEN

Op 15 januari 2000 werd Daniël van der Meulen vermoord. We ontvingen onderstaande reactie van zijn moeder Nanja.

15 januari 2010

Vandaag is het tien jaar geleden dat Daniël is vermoord, erg moeilijk deze dag.

We waren naar het monumentje gegaan met bloemstukjes en een kaars, die blijft ieder jaar branden tot de datum van de uitvaart.

Maar mijn echtgenoot Harm en ik hebben vannacht bedacht wat we nog over hebben.

We hebben onze oudste zoon Marcel nog, hij was absoluut opgegeven.

Wij hebben drie maanden tussen hoop en vrees geleefd, de behandelaars zeiden: hier is geen redden aan. Ik kan niet tellen hoeveel nachten wij opgeroepen zijn dat het afliiep.

En hoeveel nachten ik bij hem ben blijven slapen, Harm ging naar huis voor de honden. Toen wij zover waren dat we hem konden overgeven naar het eeuwige, gebeurde er een wonder. Ik had een bed bij hem op de kamer, de verpleging maakte mij wakker en zei: het gaat slecht, alle functies nemen af, ik moest Harm maar niet bellen want hij kwam toch te laat. Ik heb hem in mijn armen genomen en gezegd, lieverd, je broer en opa en oma

wachten op je bij de hemelpoort, ik moet je loslaten. Zo heb ik uren gezeten, hij was ver weg en ik ben na al die tijd in slaap gevallen. Toen ik wakker werd was het al licht, de verpleging vertelde mij dat alle functies terug waren en zelfs verbeterd, maar u moet nog steeds met het ergste rekening houden. Maar per dag ging hij vooruit, de internist zei tegen ons: "Ik heb dit nog nooit meegemaakt". Onze zoon woont vlakbij ons in een begeleid-wonen situatie, met een eigen appartementje. Om hem daar te krijgen heb ik moeten strijden, dat kan ik nu niet vertellen. Maar het gaat heel erg goed met hem, hij is gelukkig, dat is na alles wat we doorgemaakt hebben heel bijzonder. Hij heeft mij twee dagen geholpen op een beurs als vrijwilliger van het Astmafonds, hij wil dit wel vaker doen.

Dan onze dochter: wat we nooit gedacht hadden, verliefd en getrouwd met een boer, ook voor ons een hele lieve jongen, een zoon erbij.

Dan nog de geboorte van kleine Nanja, zij hebben haar naar mij genoemd, ze is 1 jaar. Zij was hier vandaag met heit en mem en Marcel ook, om ons te laten voelen, jullie staan er niet alleen voor en Daniël, zijn beste vriend is ook tien jaar lang altijd gekomen.

Mijn schoondochter is voor de tweede keer getrouwd, heeft een lieve man, zij denkt er heus wel aan maar moet verder, het contact is heel goed. Haar ouders komen ook elk jaar. Wij hadden er dit jaar niet op gerekend, want zij waren op vakantie.

Maar vanavond een verrassing: ze waren een dag eerder naar huis gegaan om bij ons te zijn, en hadden onze kleinzoon Stefan, inmiddels al tien jaar, meegenomen.

We hebben verdriet maar wat zijn er ook veel zegeningen gekomen. Vannacht hebben Harm en ik bedacht dat wij voor al dit mooie willen gaan.

Nu ik dit van mij heb afgeschreven word ik rustig. Wij willen verder met het mooie dat we nog hebben.

*Lieve groeten voor iedereen,
Nanja*

IEDER ZIJN MENING

Dag Wil,

Dankjewel voor je reactie op mijn hartenkreet de vorige keer. Inderdaad, je kunt beter spreken van je verdriet dat door iets anders wordt overschaduwd dan dat het wordt overtroffen. Dan verval je zo gauw weer in verdriet vergelijken en dat kan niet.

Mijn verdriet is voor mij het zwaarst en jouw verdriet is voor jou het zwaarst.

En wij zijn dragers van ons verdriet geworden. Het is er altijd, maar je voelt het niet altijd even erg.

Zo ook bij mij thuis. De tumor bij Ina is verwijderd na een zware operatie. Het bleek gelukkig geen kwaadaardige te zijn.

Drie maanden revalidatie hebben haar weer bijna op het oude niveau teruggebracht en we zijn stapje voor stapje weer bezig het gewone leven zijn vorm te geven.

En in dat alles zijn we Maaïke niet vergeten. Toen we bij de neurochirurg zaten met onze drie andere kinderen om de uitslag van het pathologisch onderzoek te vernemen, heb ik een kaarsje aangestoken en zo speelde ook Maaïke haar rol in het verhaal. Op Maaïkes geboortedag, 26 september, was de operatie net achter de rug en ik heb het verplegend personeel gevraagd Ina een beetje te vertroetelen en ook gezegd waarom.

En nu ik dit schrijf, 4 februari, is het bijna de dag van haar dood. Een dag waarop velen haar met ons willen gedenken. Zo blijft zij haar rol spelen in ons en veler leven.

En dan jouw vraag waarom we zo streng voor onszelf zijn geworden. Nu wil ik op mijn beurt de uitdrukking 'streng voor onszelf' graag veranderen in 'zo onzeker'. Waarom zijn we zo onzeker geworden? Ik denk dat dit komt doordat we telkens in een situatie komen die we niet eerder hebben meegemaakt en waarin we dus niet weten hoe te reageren. Maar in welk leven is dat niet zo?

Hartelijke groet,

Paul

Dag Paul,

Dat klopt Paul. Tegelijkertijd is dat ook het boeiende in ons leven. Goed dat we van tevoren niet weten wat ons nog allemaal boven het hoofd hangt. Dan zouden we misschien zeggen, dat kan ik echt niet aan.

Gebeuren dingen dan toch, dan blijkt vaak hoe sterk en krachtig we daaruit weer tevoorschijn komen. Wat kan een mens toch sterk zijn.

Jullie hebben de afgelopen maanden enorm veel werk verzet. Leren omgaan met de ziekte van Ina, leven tussen hoop en vrees.

Toch de moed niet laten zakken. Samen de schouders eronder. Daaruit weer tevoorschijn komen met hernieuwde kracht en hoop.

Natuurlijk zijn jullie Maaïke niet vergeten, die kijkt naar jullie en is trots op haar familie

Dan komt Carnaval eraan met die verschrikkelijke datum waarop Maaïke bij jullie werd weggehaald. Feestvreugde voor altijd overschaduwd door verdriet.

We hebben je gemist Paul en wat zijn we blij dat je er de komende vergadering weer bij zult zijn. Er is weer werk aan de winkel.

Dat doen we graag samen.

Voor het verschijnen van de Cocon in juni zal ik er niet zijn. Wij, Jos en ik, gaan eens iets totaal anders doen. We gaan voor drie maanden werken op een camping in Zuid Frankrijk. Gewoon lekker actief bezig zijn, veel mensen ontmoeten, ontspannen genieten van zon en zee. Boekje lezen, lekker uit eten, de kinderen ontvangen en daarvan genieten. Vrienden spreken die langs komen. Dat lijkt me nu eens echt relaxed. We hebben onszelf daar maar eens op getrakteerd. Genieten van natuur, rust en ruimte. In die ruimte kan ook mijn verdriet weer ademen, krijgt het de ruimte om te zweven in een oceaan van rust.

We hopen op een mooi voorjaar.

Half juli zijn we weer terug in Nederland, ruim voldoende tijd om de voorbereiding van de Cocon van september te treffen.

Hartelijke groet, Wil

BEZOEK

Jan en Toos Tielemans in 2009

Door een besneeuwd Brabants landschap reden we op woensdag 13 januari naar Boerdonk om een bezoek te brengen aan Jan en Toos Tielemans. Zoals jullie weten heeft Jan A.L.S. (Amyotrofische Laterale Sclerose), een spierziekte waarbij genezing niet mogelijk is. Jan was nog op 13 december 2008 op de lotgenotenbijeenkomst in Leusden, waar hij voor zijn gevoel voor de laatste keer naar toe kon komen. Zijn gezondheid gaat langzaam achteruit. Het is een proces waarbij steeds meer functies van het lichaam gaan uitvallen. Het is bewonderenswaardig zoals Jan zijn ziekte ondergaat. Hij houdt zo lang mogelijk vast aan de dingen die nog wel kunnen, hoewel dat steeds minder wordt. Samen met zijn onvermoeibare Toos, draagt hij zijn ziekte manmoedig, daarvoor past alle respect.

Onbegrip

Jan uit zijn ongenoegen over het feit dat familie, vrienden en kennissen de naam van Maurice nooit meer noemen. Hij heeft er al vaker zijn ongenoegen over uitgesproken.

Dit jaar ontvingen ze tussen de sterfdag op 12 januari en de begrafenis op 30 januari een lief kaartje, twee telefoontjes en dertien mensen brachten hun een bezoek. Een echtpaar dat vroeger bij hen in het dorp woonde en nu 251 km van hen vandaan bezoekt hen elk jaar ondanks die grote afstand. Dat wordt door Jan en Toos zeer op prijs gesteld.

Dat niet iedereen weet hoe hij of zij er mee om moet gaan, bleek bij één van de bezoeken. Toos vroeg aan een mevrouw die hen bezocht

of ze koffie wilde. Ja graag, zei ze, maar geen gebak, alsof ze op een feestje kwam.

Wij, Jos en ik, hebben Jan en Toos leren kennen in 1996. In dat jaar verloren zij hun zoon Maurice en wij onze dochter Caroline. Maurice was op trektocht in Albanië en Caroline was op de terugweg van een reis naar Portugal. Van onze beide kinderen werden de moordenaars nooit gevonden. In de afgelopen jaren hebben wij onze verhalen kunnen delen. Tijdens dit bezoek kwamen Maurice en Caroline ook weer ter sprake. En met name de bittere smaak van het niet weten wat, waarom en hoe onze kinderen om het leven zijn gebracht en het ongestraft blijven van de dader, blijft een onverteerbare zaak.

De details van het verhaal over Maurice werden ons door Jan regelmatig verteld.

Balsemen en cultuurverschillen

Maurice werd na zijn dood gebalsemd. Dat betekent dat zijn lichaam toonbaar is geweest voor de nabestaanden. Echter dit werd Jan niet verteld ten tijde van het overbrengen van het lichaam naar Nederland. Toen de kist met het stoffelijk overschot van Maurice in de rouwkamer stond heeft Jan nog geprobeerd om de deksel open te maken, maar toen werd hij betrappt door iemand van het rouwcentrum.

Dit was absoluut verboden, werd hem verteld. Jan en Toos hebben Maurice nooit meer gezien en niet kunnen identificeren. Ze hebben geen afscheid van Maurice kunnen nemen.

Vanmiddag werd in alle hevigheid duidelijk dat deze moord en de onbegrijpelijke afhandeling daarvan, ook alles te maken heeft met cultuurverschillen. Meer dan veertien jaar geleden, toen wij nog in shock waren over de gebeurtenissen, zien wij dat nu duidelijk.

In Albanië is het gebruikelijk dat zij hun doden balsemen. Als een dode begraven wordt, ligt hij of zij met het hoofd zichtbaar in de kist.

Zo neemt men afscheid. Dat is normaal.

De arts die belast werd met het balsemen heeft het hoofd van Maurice nog zo geprepareerd, dat het toonbaar was voor de nabestaanden. Echter, terug in Nederland gelden andere normen en de autoriteiten raadden Jan ten stelligste af om nog naar hem te kijken.

Dat heeft Jan toen, zij het onder protest, geaccepteerd.

Jan ging vier maanden na het gebeurde naar Albanië op onderzoek uit. Er waren teveel onbeantwoorde vragen en onduidelijkheden over de dood van Maurice. Ook wilde hij weten waar zijn zoon tijdens die laatste reis geweest was. Maurice had in de omgeving waar hij was, een aantal vriendelijke mensen ontmoet waar hij kon overnachten.

Deze mensen, die Maurice goed gezind waren, vertelden over struikrovers die vanuit Kosovo naar Albanië kwamen en daar argeloze toeristen beroofden en voor een moord niet terugschrikken.

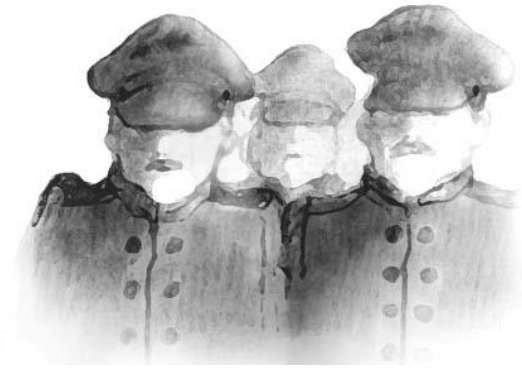
Jan bezocht de consul van Albanië en zo kwam hij in contact met de arts die Maurice gebalsemd en verzorgd had. Deze arts vroeg aan hem: “Was u tevreden over hoe ik het heb gedaan? Hoe vond u dat uw zoon eruit zag?” Jan moest toen antwoorden dat hij zijn zoon niet meer heeft gezien. Daarop barstte de arts uit in woede en beet hem toe:

“Wat ben jij voor een vader die zijn zoon niet meer wil zien als hij dood is?”

Jan was perplex, alles had hij ervoor over gehad om zijn zoon nog te mogen zien maar het was hem verboden en nu sprak deze arts hem erop aan. Zoveel misverstanden rondom de dood van je kind, dat zou niet mogen, maar het gebeurt wel.

Struikrovers

Door zijn vasthoudendheid heeft Jan ervoor gezorgd dat hij zich nu enigszins een beeld kan vormen bij wat Maurice is overkomen. Had hij zelf geen stappen ondernomen dan waren veel details wellicht nooit boven tafel gekomen. Zoals de waarschijnlijke toedracht van de zaak. Hoe is hij te weten gekomen dat Maurice werd vermoord en niet een ongeluk heeft gekregen, zoals hem aanvankelijk werd verteld?

Dat werd duidelijk toen Jan een tolk van de ambassade meenam naar een bijeenkomst waar ook politie aanwezig was. De plaatselijke tolk vermoedde al dat dit een moeilijk gesprek zou gaan worden. Het werd moeilijker dan gedacht. Tijdens de vragen die door Jan gesteld werden en door de tolk werden vertaald, werd de sfeer steeds grimmiger. Op een bepaald moment sprak de tolk die geen woord Nederlands sprak, de woorden ‘Wij kunnen beter gaan’. Op dat moment gaf de tolk aan dat het gesprek beëindigd moest worden. Jan had hem deze vier woorden geleerd en afgesproken, dat zodra hij ze uitsprak, dat een teken was om het gesprek te beëindigen.

Buiten gekomen werd overal geschoten en Jan constateerde dat het inderdaad beter was om snel de benen te nemen.

Hier speelden allerlei intriges een rol.

Als bekend zou worden wie Maurice van het leven had beroofd, zou eerwraak genomen kunnen worden. Als dat eenmaal in een dorp speelt kunnen er veel doden vallen.

Het was dus alleszins aan te raden om het gesprek hier maar te staken.

Hoewel Jan niet bang is uitgevallen, was het hem hier wel duidelijk dat hij er verstandig aan deed om snel naar huis te gaan.

Wij houden goede herinneringen aan ons bezoek aan Jan en Toos. Het leek me aardig om hen langs deze weg te betrekken bij de VOVK, nu zij zelf niet meer in staat zijn om naar Leusden te komen. Ze wilden de lotgenoten, die bij hen regelmatig op bezoek komen, laten weten dat zij blij zijn met alle aandacht en dat ze niet vergeten worden.

Jan en Toos, we wensen jullie veel kracht om samen door te gaan.

Wil Vreeburg

WIJ HERDENKEN IN JANUARI, FEBRUARI EN MAART 2010

<i>Alan Roos</i>	* 02-01-1969	† 14-05-2000
<i>Nadia van de Ven</i>	* 02-01-1977	† 01-10-2002
<i>Angela Zwaan</i>	* 03-01-1980	† 08-06-2007
<i>Han Zantinge</i>	* 04-01-1966	† 06-04-1997
<i>Daniël Visser</i>	* 08-01-2006	† 14-06-2006
<i>Serge Heederik</i>	* 13-01-1971	† 25-05-1996
<i>Helen Saarloos</i>	* 26-01-1970	† 06-02-1999
<i>Gonda Drent</i>	* 27-01-1966	† 12-12-1996
<i>Benjamin Bogaard</i>	* 29-01-1979	† 31-08-1996
<i>Simone van Kleeff</i>	* 30-01-1974	† 25-06-2005
<i>Alexander dalla Croce</i>	* 01-02-1976	† 17-10-1998
<i>Melanie Sijbers</i>	* 04-02-1991	† 07-09-2006
<i>Pascal Keijzer</i>	* 07-02-1991	† 30-04-2007
<i>Wim Ender</i>	* 10-02-1964	† 28-03-1995
<i>John Kleimeer</i>	* 16-02-1961	† 21-08-2003
<i>Minke Kleimeer</i>	* 09-03-1993	† 21-08-2003
<i>Bert Bons</i>	* 17-02-1969	† 24-01-1996
<i>Guillermo Westfa</i>	* 22-02-1978	† 04-01-2009
<i>Brenda Searle</i>	* 24-02-1973	† 05-09-2000
<i>Sjoerd Rutten</i>	* 27-02-1990	† 12-11-2007
<i>Shirley Hereijgers</i>	* 04-03-1978	† 02-05-1997
<i>Natasja Veenman</i>	* 05-03-1971	† 23-04-1997
<i>Maurice Luitwieler</i>	* 08-03-1974	† 20-02-1993
<i>Erik Jongepier</i>	* 10-03-1977	† 11-04-1999
<i>Ilona Németh</i>	* 10-03-1970	† 16-07-2004
<i>Jeroen van Wamel</i>	* 15-03-1978	† 01-11-1996
<i>Judith Lute</i>	* 23-03-1968	† 03-01-1995
<i>Daniël van der Meulen</i>	* 28-03-1972	† 15-01-2000
<i>Alfredo Korenvaar</i>	* 31-03-1964	† 11-11-2000

Alan Roos

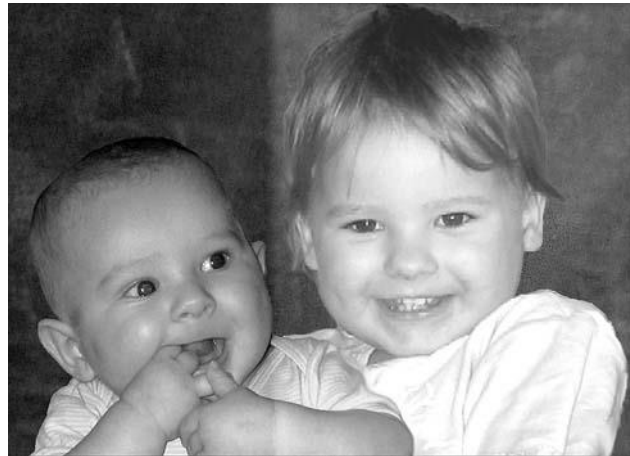
Nadia van de Ven

Angela Zwaan

Han Zantinge

Daniël Visser en zijn zusje Romy

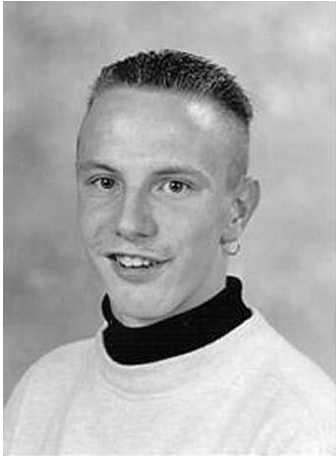
Serge Heederik

Helen Saarloos

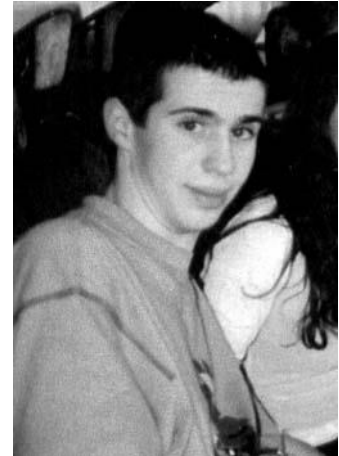
Gonda Drent

Benjamin Bogaard

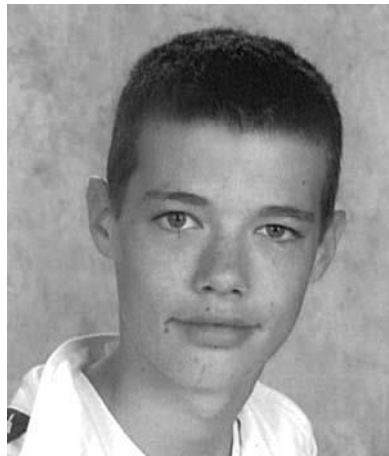
Simone van Kleeff

Alexander dalla Croce

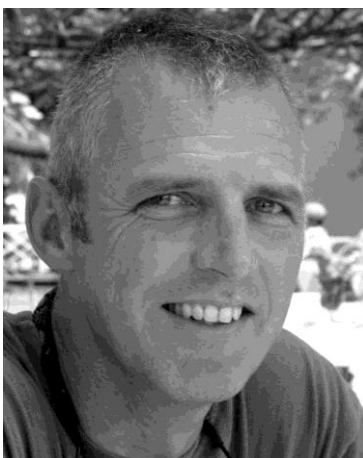
Melanie Sijbers.

Pascal Keijzer

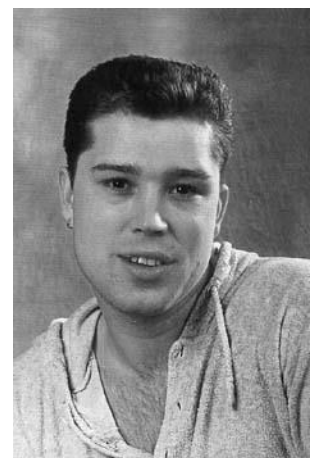
Wim Ender

John Kleimeer

Minke Kleimeer.

Bert Bons

Quillermo Westfa

Brenda Searle

Sjoerd Rutten

Shirley Hereijgers

Natasja Veenman

Maurice Luitwieler

Erik Jongepier

Ilona Németh

Jeroen van Wamel

Judith Lute

Daniël van der Meulen

Alfredo Korenvaar

WIJ HERDENKEN IN APRIL, MEI EN JUNI 2010

<i>Arco-Jan Loonen</i>	* 04-04-1972	† 15-08-1997
<i>Rik Vrolijk</i>	* 18-04-1965	† 01-07-1999
<i>Bert Meester</i>	* 20-04-1962	† 22-04-2000
<i>Gijs Jansen</i>	* 21-04-1989	† 24-01-1997
<i>Alex Walkier</i>	* 30-04-1969	† 10-07-2001
<i>Sylvia Roos</i>	* 30-04-1970	† 20-06-2005
<i>Ronald Leegwater</i>	* 04-05-1969	† 01-05-1999
<i>Anne de Ruijter de Wildt</i>	* 05-05-1978	† 01-05-1997
<i>Joes Kloppenburg</i>	* 07-05-1970	† 17-08-1996
<i>Bas de Lang</i>	* 07-05-1985	† 24-09-2008
<i>Patrick van der Bolt</i>	* 11-05-1966	† 26-12-2002
<i>Monique Cabenda</i>	* 14-05-1967	† 10-01-2003
<i>Milan de Groot</i>	* 14-05-1988	† 04-03-2006
<i>Barbra de Jong</i>	* 17-05-1973	† 12-09-2002
<i>Jolanda Horvers</i>	* 20-05-1969	† 20-02-2002
<i>Katja Suringa</i>	* 28-05-1975	† 22-02-2001
<i>Regina van Vugt</i>	* 28-05-1978	† 27-11-2001
<i>Marcia Wijnen</i>	* 06-06-1974	† 23-06-1995
<i>Jessica Lavèn</i>	* 17-06-1980	† 27-07-1991
<i>Sybine Jansons</i>	* 19-06-1985	† tussen 19-01 en 24-02-1999
<i>Nadine Beemsterboer</i>	* 22-06-1986	† 02-12-2006
<i>Wendy Roet</i>	* 26-06-1974	† 28-09-1995

Arco Jan Loonen

Rik Vrolijk

Bert Meester

Gijs Jansen

Pascal Jansen

Alex Walkier

Sylvia Roos

Ronald Leegwater

Anne de Ruijter de Wildt

Joes Kloppenbug

Patrick van der Bolt

Monique Cabenda

Milan de Groot

Barbra de Jong

Jolanda Horvers

Katja Suringa

Regina van Vugt

Jessica Lavèn

Sybine Jansons

Nadine Beemsterboer

Wendy Roet

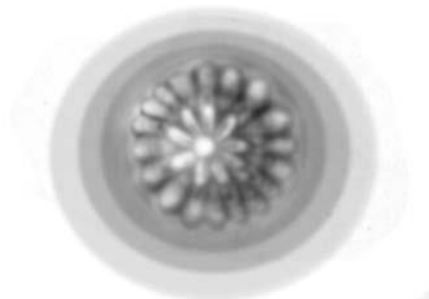
*In het moeras van mijn herinnering
ligt in gestolde tijd
jouw lief gezicht je zachte lichaam
ik raakte je zo intens kwijt*

*De jaren deden minutieus hun werk
en kneedden mijn gemoed
in stille diepe eenzaamheid
terwijl ik hard bleef roepen het gaat goed*

*Nu keer ik rustig op mijn schreden terug
en zie het landschap achter mij
het leven is gewoon zo doorgedaan
met telkens weer dat nieuwe jaargetij*

*In het moeras van mijn herinnering
blijf jij mij steeds nabij.*

Wil Vreeburg

KERSTBIJEENKOMST 2009

Het thema was: Voetsporen.

De bijeenkomst werd geleid door vrijwilligster Grietje Willy. Achter haar de quilts, gemaakt van stukjes kleding van overleden kinderen. Zij zijn vervaardigd olv Frida Roorda.

Mensen laten in elkaars leven sporen na, indrukken die van betekenis zijn en die je leven beïnvloeden. Positief en negatief.

Als het leven z'n gewone gangetje gaat, denk je daar lang niet altijd bij na. Als het leven zijn vanzelfsprekendheid heeft verloren door de gewelddaad die een einde maakte aan het leven van een broer of zus, worden de andere broers en zussen geconfronteerd met dingen die beslag leggen op hun hele leven.

Dat leven staat totaal op z'n kop en in die chaos zijn ze bezig met hun verdriet, de leegte, de dader, de rechtszaak en met nog veel meer dingen.

Ze hebben zoveel energie nodig om in dit alles een beetje overeind te blijven, dat ze niet altijd toekomen aan de vraag wat hun broer of zus in hun leven betekende.

Iemand zei afgelopen zaterdag: "We hebben het eigenlijk voortdurend over onszelf, over hoe wij ons leven weer wat op orde moeten krijgen. Het gaat niet zozeer over wie mijn broer of zus was."

Dat kan een schokkende ontdekking zijn.

De behoefte om vast te houden wie je broer of zus was en wat hij of zij voor je betekende, is heel groot.

Het thema "Voetsporen" is gekozen door de broers en zussen.

Ze vonden dit een mooie manier om iets uit te beelden en onder woorden te brengen van de waarde en de betekenis die hun overleden broer of zus in hun leven had en nog heeft.

Arsène van Nierop

Tijdens de bijeenkomst van 23 januari j.l. hebben wij met een aantal lotgenoten onder leiding van Ria gesproken over gevoelens van boosheid en wraak.

Eerst was er het bekende voorstelrondje. Er was een nieuwe lotgenoot bij die op indrukwekkende wijze haar verhaal deed. Het was een boeiend gesprek waarbij ieder vrijuit praatte over zijn of haar gevoelens. Opvallend was dat binnen onze groep er eigenlijk maar twee lotgenoten waren die uitgesproken wraakgevoelens koesterden.

Hoe anders bleek het gesteld met de gevoelens van boosheid. Ieder had -in meerdere of mindere mate- last van boosheid of zelfs woede.

Boosheid, zeker niet alleen jegens de dader. Er is ook een zekere mate van boosheid uitgesproken jegens het soms `onbeschrijfelijk` a-empathische gedrag van Officieren van Justitie, het rechtssysteem en vooral ook de strafmaat. Maar ook dat namen van onze kinderen "zomaar" en "ongevraagd" in de media verschijnen.

Wij hebben bij al deze punten stilgestaan en onze gevoelens hierover uitgesproken.

Het onderwerp bleek zwaar, een ware aanslag op de eigen gevoelens.

De bijeenkomst in onze groep werd op voorstel van Ria afgesloten met een positief onderwerp; Ieder heeft daarna een leuke anekdote of mooie herinnering verteld over zijn of haar kind.

Het was een prima bijeenkomst, fijn dat we dit onderwerp weer met elkaar konden delen.

ARNHEM

Op een bijeenkomst van ADS in Arnhem sprak Jack Keijzer bijgaande tekst uit.

1 mei 2007

06.15.

De deurbel gaat.

In de verwachting dat ik mijn zoon Pascal zou aantreffen deed ik de voordeur open.

Twee agenten stonden voor mij.

Pascal was dood. Vermoord, zestien jaar.

Jolanda en Remy ingelicht. Een en al drama.

1 mei 2007 6.20, het gezin Keijzer aan gruzelementen, kapot, over en uit.

Wij kwamen al snel in het justitieel wereldje terecht. Een wereldje waarvan ik al snel door had dat de rol van slachtoffers en nabestaanden beduidend anders was dan die van de dader.

Ik had hier weleens over gelezen en gehoord maar dat het zo verschillend was, ... erg schrijnend om te constateren..

Ik kan veel voorbeelden noemen maar in dit verband zal ik mij beperken tot een tweetal punten waar ik mij persoonlijk, maar vooral ook als lid van het Burgercomité tegen Onrecht, sterk voor wil maken.

Daders van ernstige geweldsdelicten krijgen een bepaalde straf. In Nederland is gangbaar dat een derde van de straf wordt kwijtgescholden, maar dat nog voor die tijd een resocialisatieprogramma van start gaat. Dat houdt op dit moment in dat de dader in de weekeinden op verlof kan.

Hij moet wel aangeven waar hij heen gaat maar.....mag weg ZONDER enkelbandje. Met alle mogelijke gevolgen van dien. Niemand die hem in de gaten houdt.

Consequentie is dat er volkomen onverwacht een confrontatie kan plaatsvinden tussen dader en slachtoffer/nabestaanden.

Immers, nabestaanden worden lang niet altijd geïnformeerd over het weekendverlof en de dader heeft de vrijheid om overal naartoe te mogen gaan. Willen wij dit de slachtoffers/nabestaanden aandoen, is de retorische vraag. Nee, natuurlijk niet.

Wij zouden graag zien, dat in de periode van voorwaardelijke invrijheidsstelling en

resocialisatie de verdachte zich niet binnen een bepaalde straal mag bevinden. Doet hij dit wel, dan zal daar een zware sanctie op moeten volgen.

Dit is m.i. op korte termijn te regelen met het Ministerie van Justitie dat hiertoe een aanwijzing zou moeten geven aan de zogenaamde executieofficieren.

Ik zou de aanwezige Kamerleden willen vragen hierop te reageren dan wel actie op te ondernemen.

Het andere punt dat ik aan de orde wil stellen is het spreekrecht voor nabestaanden van een geweldsmisdrijf.

Op dit moment is het zo dat in de wet staat dat slechts één nabestaande het woord mag voeren. Er mag in dat “woord” slechts gesproken worden over de gevolgen van de daad voor de nabestaanden. Er mag niet over de daad zelf worden gesproken, niet tegen de verdachte laat staan over de verdachte.

Het gebruikmaken van het spreekrecht is voor veel nabestaanden van groot belang. Eindelijk mogen zij ook iets zeggen tegen de rechter.

Het is niet uit te leggen hoe belangrijk dit voor een nabestaande is als hij dit wel doet.

Zelf heb ik tweemaal gebruik gemaakt van mijn spreekrecht en zal dit mogelijk ook een derde keer doen als de Hoge Raad hiertoe aanleiding geeft.

Mijn zoon Remy, toen 14 jaar, voelde die behoefte ook. Hij heeft erover gesproken met de psycholoog die hem na de dood van zijn grote broer heeft bijgestaan. Deze adviseerde ons Remy wat te laten zeggen in de rechtszaal. Die wilde graag acht regels tegenover de rechters uitspreken.

“Voor het eerst in mijn leven heb ik iemand dood gezien. Pascal. Mijn eigen, grote broer. Met bandensporen op zijn been, zijn hoofd en zijn borst vol met bloed. Zij hebben mijn leven en dat van mijn ouders en familie kapot gemaakt. Hoe voelt het nu om een jongen van zestien te vermoorden? Mijn gevoel zegt dat jullie heel diep gezakt zijn, de pot opkunnen, want jullie hebben mijn broers leven en dat van mij compleet vernacheld.

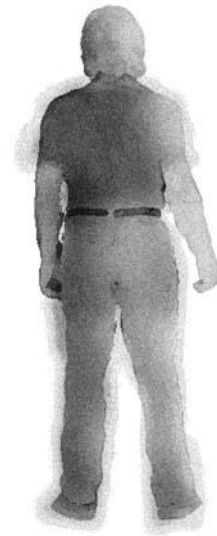
En dan nog ontkennen ook!

Opeens ben ik niet meer de jongste.

Opeens ben ik ook niet de oudste.

Opeens ben ik alleen.

Voor altijd alleen.”

Wij hebben via de geëigende weg de vraag voorgelegd aan de rechtbank.

Deze heeft tot onze spijt, ergernis, maar vooral verdriet, botweg geweigerd met een simpele verwijzing naar de wet. Bovendien moest het niet onnodig emotioneel worden.

Remy heeft hier last van gehad.

In dit verband verwijs ik graag naar een uitzending van SBS 6 van 25 augustus 2009.

Dit moet eigenlijk niet mogen!!!!

Mede door deze situatie en het gegeven dat het spreken wel erg wordt beperkt, heeft het mij bewogen om dit aan te pakken.

Het Burgercomité tegen onrecht maar ook de vele nabestaanden, al dan niet verenigd in lotgenotengroepen, zijn het eens dat meerdere nabestaanden het recht moeten hebben om te mogen spreken. Maar ook dat er meer ruimte moet zijn om bepaalde zaken over de daad en/of over de verdachte te zeggen.

Dit alles binnen de grenzen van het fatsoen.

Tevens zou de nabestaande het recht moeten krijgen een voorstel te doen over de uit te spreken straf. De rechter zou wat ons betreft de verplichting moeten krijgen aan de nabestaanden uit te leggen waarom de uitgesproken straf afwijkt.

Het wetsvoorstel dienaangaande wil ik graag uitreiken aan de Kamerleden Roon, Teeven en Verdonk in de hoop dat zij hiermee aan de slag gaan.

Jack Keijzer

DOORN

*een enkel woord
van een
willekeurig
of onwillekeurig
iemand
kan je
goed doen
je dag is
weer goed
en een enkel woord
van een
willekeurig of
onwillekeurig
iemand
kan je
rust verstoren
kan je
zo'n pijn doen*

Maaïke Kuiper

Weekenden van Slachtofferhulp Nederland.
Ik heb het mogen meemaken, de weekendjes in
Doorn met als titel:

"Op weg naar ruimte voor de toekomst".

En nee, het waren geen vakantietjes, maar het
was hard werken, verdriet en verhalen delen,
zoeken naar mogelijkheden voor mezelf,
weerstanden overwinnen als het ging om
creatief vormgeven, ontspanning zoeken.

Maar het was ook herkenning, verdriet mogen
hebben, veilig voelen bij je lotgenoten, van
elkaar leren, naar elkaar luisteren, elkaar
troosten, professionele begeleiding krijgen, en
een weg vinden om verder te gaan.

Vier keer trok ik vanuit Lottum in Limburg
voor een weekend naar Doorn. Nog even een
tussenstop in Heyen om een lotgenoot op te
halen en dan op vrijdagmiddag richting Utecht.
Na het eerste, erg zware weekend op
zondagmiddag weer naar huis.

Je hoofd vol met al die indrukken en verhalen
van lotgenoten, het een nog gruwelijker dan
het andere, weer je dagelijkse leven proberen
op te pakken viel erg zwaar. Vragen of je dit
wel wilde en of je dit nog drie keer aankon,
speelden door mijn hoofd.

En ja, ik ben nog drie keer gegaan.

En elk weekend werd het minder zwaar.

De deelnemers werden een groep, je leerde
elkaar kennen met elk zijn verhaal en
specifieke problemen. Maar ook groeiden we
naar elkaar toe en was er ruimte voor
gesprekken over wat je deed, wat je hobby's
zijn en hoe je in het leven staat.

Genoten heb ik van de faciliteiten die ons
geboden werden. Samen ontbijten, lunchen en
's avonds de warme maaltijd gebruiken.

Als groep bij elkaar aan tafel. Samen zijn en
elkaar leren kennen. Niet alleen zware
onderwerpen, maar ook een grapje op zijn tijd.

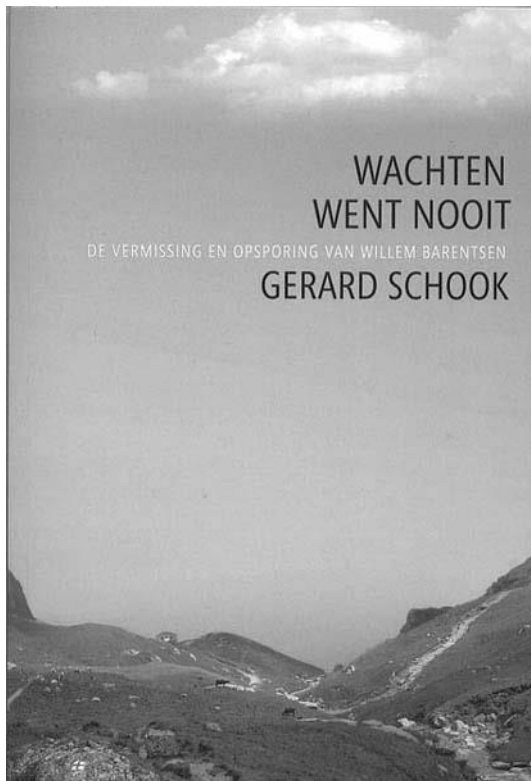
Ik ben zo geholpen met deze weekenden, voor
mijn gevoel heb ik weer ruimte gekregen voor
de toekomst, in elk geval de handvatten
hiervoor. Ik kan dan ook ieder aanraden als je
de mogelijkheid krijgt om hieraan deel te
nemen:

doe het!!

Annie Beerkens,

moeder van Sjoerd Rutten † 12-11-2007

HET BOEK “WACHTEN WENT NOOIT”

De vermissing en opsporing van Willem Barentsen, zoon en stiefzoon van Joke en Gerard Schook

Op zaterdag 30 januari werd door Gerard Schook zijn boek “Wachten went Nooit” gepresenteerd. Enkele dagen later bezocht ik hen in Oosterhout. Ze keken terug op een enerverende maar geslaagde dag van de presentatie, waar de genodigden in groten getale gehoor gaven aan de uitnodiging.

Ik kwam voor het eerst in contact met Gerard in 1996, toen mijn dochter Caroline als vermist was opgegeven. Hij waarschuwde mij voor een lange en pijnlijke weg die ik nog te gaan had om het lichaam van mijn dochter terug te krijgen. Hij vertelde toen al over het hoofd van zijn stiefzoon, dat in Roemenië gevonden was en hoe moeilijk de procedures waren die zij moesten doorlopen. Hij vertelde ook dat er wel eens na een vermissing de persoon al was begraven in het land waar hij of zij gevonden was, zonder de familie daarover in te lichten.

Ik was verbijsterd. Op dat moment was het voor mij een brug te ver om te horen over een teruggevonden hoofd en een begrafenis in een

ver land, geschokt legde ik de telefoon neer en keek mijn man aan.

Dit is niet waar, wat ik hier hoor is niet waar. In ieder geval heeft het niets met ons te maken. Daar troostte ik mij toen maar mee.

Het telefoontje zorgde er wel voor dat ik dubbel alert en op mijn hoede was op alle reacties die ik uit het buitenland kreeg.

Uiteindelijk heb ik dezelfde procedures, zij het iets korter, doorlopen als Gerard en Joke om mijn kind terug te krijgen. Alleen was mijn dochter nog intact, zij het dan wel in verregaande staat van ontbinding.

Wat een absurditeiten schrijf ik hier neer en het is toch gewoon de realiteit. Over dat absurde, die bijna niet te geloven gebeurtenissen, mensen van officiële instanties die je in de kou laten staan, over het gebrek aan goede opvang van nabestaanden, daarover gaat het boek “Wachten went Nooit” van Gerard Schook.

Joke vertelde mij eerder, dat zij zich een beeld had gevormd over de wijze waarop haar Willem is doodgegaan. Hij zou verongelukt kunnen zijn, van een steile berg afgevallen en op het moment van de val was hij al verdoofd, het laatste dat hij zag was een stralende zon, daarna werd alles zwart. Dat beeld heeft ze losgelaten, want door alle onderzoeken is gebleken dat bij een val, hoe diep en hard ook, er nooit een hoofd van een romp gaat.

Alle lichaamsdelen kunnen gebroken en gekneusd zijn, maar het lichaam blijft intact. Wat kan er dan met Willem zijn gebeurd?

Alle scenario's gaan door je heen en je blijft achter met meer vragen zonder antwoord. Zonder degelijk onderzoek naar de toedracht van de zaak blijven de vragen komen.

Vragen zonder antwoord.

Gerard ziet zijn boek voor een groot deel als een aanklacht tegen de bureaucratie en hoopt dat autoriteiten lering zullen trekken uit zijn verhaal. Mensen die een vermissing hebben meegemaakt zullen er herkenning in vinden.

Het laat zien hoe frustrerend, enerverend en belastend de zoektocht naar een vermiste dierbare kan zijn. Het maakt ook duidelijk hoeveel er mis kan gaan.

Het boek is in de boekwinkel verkrijgbaar onder ISBN: 9789059742567

Wil Vreeburg

NIEUWSBRIEF SLACHTOFFERBELEID

december 2009

Vanaf 1 januari 2011 hebben slachtoffers van misdrijven meer juridische rechten.

Op 15 december 2009 heeft de Eerste Kamer daartoe een wetsvoorstel aangenomen.

De rechtspositie van slachtoffers in Nederland wordt vanaf 2011 verbeterd.

Slachtofferhulp Nederland zeer content met invoering nieuwe wet

Voorschotregeling

De belangrijkste mijlpaal is de voorschotregeling. Dit houdt in dat de Staat aan slachtoffers die een schadevergoeding toegewezen hebben gekregen en deze na acht maanden nog niet hebben ontvangen het (resterende) bedrag uitkeert. Later verhaalt de Staat dit bedrag weer op de dader.

De regeling geldt voorlopig alleen voor slachtoffers van geweld- en zedendelicten.

Daarmee komt een eind aan de frustratie van het slachtoffer die of zijn geld niet krijgt of jarenlang wacht op de afbetaling van de kant van de dader.

Informatie

De tweede mijlpaal voor slachtoffers is dat zij recht hebben op actieve informatievoorziening van de politie en het Openbaar Ministerie over het verloop van de gevangenhouding.

Slachtoffers die dat willen, worden met het ingaan van deze wet bijvoorbeeld op de hoogte gebracht als een dader wordt vrijgelaten of als bij een verdachte de voorlopige hechtenis eindigt. Door het geven van deze informatie wordt voorkomen dat een slachtoffer onverwachts, bijvoorbeeld op straat, geconfronteerd wordt met de dader.

Criteria schadeverhalen

Slachtofferhulp Nederland is ook zeer verheugd dat de criteria voor het voegen (het verhalen van de schade op de verdachte in het strafproces) worden uitgebreid.

Zo kunnen slachtoffers van daders onder de 14 jaar met het ingaan van de wet ook voegen.

De ouders van deze minderjarige zijn dan verantwoordelijk voor het betalen van de schade. Ook mogen slachtoffers van (meestal) een veelpleger van wie de strafzaak ad informandum wordt gevoegd zich voor hun schade voegen. Voorheen konden alleen slachtoffers voegen in het strafproces als hun zaak ten laste werd gelegd. Alle overige slachtoffers konden dan alleen via een (kostbare) civielrechtelijke procedure hun schade zien te verhalen.

Voor Slachtofferhulp Nederland betekent de verruiming van de voegingscriteria niet alleen een gunstige ontwikkeling voor het slachtoffer, maar is het ook een duidelijk signaal naar de daders toe.

Spreekrecht

Op dinsdag 10 november 2009 heeft een meerderheid van de Tweede Kamer een motie van de SP gesteund. Daarin stelt deze partij voor het spreekrecht zodanig uit te breiden dat meer betrokkenen daarvan gebruik kunnen maken. Met ingang van 1 januari 2005 hebben slachtoffers en nabestaanden van bepaalde ernstige strafbare feiten spreekrecht.

Dit is een persoonlijk recht voor het slachtoffer. In de motie mogen ook ouders namens hun kind het spreekrecht uitoefenen, evenals vertegenwoordigers namens een gehandicapt slachtoffer.

Slachtofferhulp Nederland ondersteunt deze uitbreiding uiteraard van harte.

Met het aannemen van de motie is de wet echter nog niet gewijzigd. De minister van Justitie heeft nu de opdracht met deze motie aan de slag te gaan en deze te onderzoeken.

Of die tot een voorstel tot wetswijziging en uiteindelijk tot een wetswijziging leidt, is dus nog niet bekend. Slachtofferhulp Nederland meent overigens dat het huidige spreekrecht op nog een ander punt te beperkt is.

Als een slachtoffer door het ten laste gelegde misdrijf is overleden, mag slechts één nabestaande het spreekrecht uitoefenen.

De wet zou de mogelijkheid moeten bieden dat meer nabestaanden dat mogen.

‘De emancipatie van het slachtoffer’

Door drs. Jaap Smit, algemeen directeur

In gesprekken met mensen over Slachtofferhulp Nederland valt mij vaak op dat de bekendheid van onze organisatie in het land groot is. Men weet van ons bestaan en dat is een goede zaak!

Wanneer ik echter vraag of men weet wat ons werk inhoudt, welke diensten wij leveren aan slachtoffers of hoe groot de organisatie is, dan wordt duidelijk dat velen nog een oud beeld hebben van Slachtofferhulp Nederland.

Men associeert ons nog vaak met die ‘arm om de schouder’ en de gedachte dat onze hulp louter bestaat uit emotionele ondersteuning van het slachtoffer. Dat is een beeld dat niet meer aansluit bij de praktijk van vandaag.

In de afgelopen jaren is veel geïnvesteerd in nieuwe dienstverlening aan slachtoffers en is hard gewerkt aan de kwaliteit van onze hulpverlening. Naast de traditionele emotionele ondersteuning levert Slachtofferhulp Nederland ook juridische en praktische ondersteuning en is met name de dienstverlening aan de zwaarst getroffen slachtoffers, waaronder de hulp aan nabestaanden van moord en doodslag, op een hoger plan getild.

Het is terecht dat de aandacht voor de positie van het slachtoffer meer maatschappelijke en politieke aandacht heeft gekregen in de afgelopen jaren. Dat heeft er zelfs toe geleid dat het slachtoffer voor het eerst in de geschiedenis een formele plek heeft gekregen in ons wetboek van strafvordering met de aanvaarding van het wetsontwerp dat onlangs ook door de Eerste kamer is aangenomen.

Ik noem dit proces de ‘emancipatie van het slachtoffer’ die gepaard gaat met een toename van de formele rechten van het slachtoffer en daarmee samenhangend de versterking van de hulp aan datzelfde slachtoffer. Hij eet geen ‘kruimels van genadebrood’ meer, maar eist adequate hulp bij de uitoefening van zijn rechten. Dat heeft vanzelfsprekend gevolgen voor de dienstverlening die door

Slachtofferhulp Nederland wordt geboden.

Significante verbeteringen in die hulpverlening zijn onder andere de invoering van het casemanagement levensdelicten en nu de pilot van het casemanagement (ernstige) gewelds- en zedendelicten.

Noden en rechten

Slachtofferhulp Nederland staat van oudsher bekend als een vrijwilligersorganisatie.

Ook dat is een achterhaald beeld. In een vrijwilligersorganisatie worden de grenzen van de dienstverlening bepaald door de grenzen van de vrijwilliger. Die grenzen verstaan zich niet in alle gevallen met de noden en rechten van het slachtoffer. Daarom noemt Slachtofferhulp Nederland zichzelf al sinds jaren een slachtofferhulporganisatie die werkt met betaalde en vrijwillige medewerkers, waarin de cliënt, in casu het slachtoffer, centraal staat en waarin de grenzen van de hulpverlening worden bepaald door de noden en rechten van het slachtoffer.

Dat betekent niet dat inzet van vrijwilligers niet meer mogelijk is, integendeel, maar dat in sommige gevallen inzet van betaalde medewerkers noodzakelijk of gewenst is, met name in de ernstige gevallen zoals bij nabestaanden van moord en doodslag en slachtoffers van ernstige gewelds- en zedendelicten. Slachtofferhulp Nederland prijst zich gelukkig met vele zeer bekwame en gemotiveerde vrijwilligers, maar soms is het nodig om in het kader van bestuurbaarheid en beschikbaarheid en vereiste specialisatie, betaalde professionals in te zetten.

Begane grond

Slachtofferhulp Nederland neemt een unieke plaats in het veld van hulpverlening aan slachtoffers. Het is de zogenaamde nuldelijns- of basisvoorziening voor slachtoffers van misdrijven, verkeersongelukken en calamiteiten/rampen.

Ik noem het de ‘begane grond van het hulpverleningsgebouw’.

Voor velen is dat voldoende, maar op die begane grond is adequate doorverwijzing indien zwaardere en/of professionele hulp noodzakelijk is, van groot belang.

Die begane grond is het werkterrein van Slachtofferhulp Nederland en daar is zij goed in. Om die doorverwijsfunctie goed te kunnen invullen is bekendheid met en bij meer gespecialiseerde hulpverleners van groot belang.

Daarnaast is het van belang om die ‘grens van de begane grond’ scherp aan te houden en daarmee ook de grenzen van de eigen hulpverlening goed te bewaken.

KRAMP NA DE RAMP

*Symposium Slachtofferhulp op 1 maart 2010.
Als afgevaardigde voor de VOVK bezocht ik
bovengenoemd symposium dat werd gehouden
in het World Trade Center in Rotterdam.
De dagvoorzitter was Sven Kockelman die deze
taak op de hem eigen scherpe wijze uitvoerde.*

Jaap Smit, directeur Slachtofferhulp Nederland opende het symposium. Hij vertelde dat hem het begrip 'Kramp na de Ramp' zoals hij het introduceert, al geruime tijd bezighoudt.

Hoe gaan wij als samenleving om met 'shit that happens in live'. We willen alles uitbannen. Pech bestaat niet meer.

In zijn betoeg komen de volgende punten aan de orde:

1. De burger heeft (te)? hoge verwachtingen van de overheid.
2. De rol van de media die de waan van de dag uitvergroot. Daardoor komen vragen als wie is verantwoordelijk en is de hulpverlening wel goed geregeld aan de orde. Onderwerpen worden 'uitgemolken' waardoor de burgers worden opgejut. Emo-tv!
3. We leven in een afrekencultuur. Alles moet vergoed worden.
4. Traumahulp wordt markt waarin hulpverleners elkaar voor de voeten lopen.

Vraag: herkent u de kramp?

Vervolgens komen de volgende kopstukken aan bod die hun bestuurlijke visie hierop geven.

1. Burgemeester Jan Mans, die uitgebreid verslag doet van de gang van zaken na de vuurwerkkramp in Enschede.

2 Prof. Dr. Bertold Gersons, hoogleraar Psychiatrie Universiteit van Amsterdam

3. Dr. Astrid Scholtens, onderzoeker stichting Crisislab

4. Mevrouw Dr. Jolande Withuis, socioloog en schrijver, zij geeft een college over "De zegetocht van het trauma".

Na de pauze wordt het debat 'Kramp na de Ramp' ingeleid door Wil Zantinge, getroffen vliegtuigrache Turkisch Airlines

De debaters zijn: Paul van Gessel, hoofdredacteur BNR, Peter van de Velden, programmaleider onderzoek en adviseur, instituut voor Psychotrauma en Henk Kosmeijer, wethouder en loco-burgemeester gemeente Tynaarlo.

Op de volgende twee stellingen kon geschoten worden en dat werd dan ook gedaan:

1. "De media zijn verworpen tot handelaars in emotie en blazen (incidenten) tot rampen op".
2. "Psychosociale hulpverleners dringen zich teveel op na een ramp. Psychosociale hulp voorkomt geen psychische stoornissen."

Tijdens het persoonlijke verhaal van Mevrouw Will Zantinge over hoe zij de vliegtuigrache met Turkish Airlines op 25 februari 2009 overleefde kon je in de zaal een speld horen vallen. Haar klachten over de falende hulpverlening van Slachtofferhulp waren niet gering. Voor haar conclusie aan het eind van de dag dat deze had duidelijk gemaakt dat 'er behoefte is aan hulp op maat door Slachtofferhulp, werd dan ook uitbundig geklapt.'

Een middag die geen antwoord gaf op de gestelde vragen. Onze samenleving is in voortdurende beweging. Er is een structurele kramp in de samenleving. Hoe krijgen we de geest weer in de fles.

Gezien het aantal deelnemers, dat ik schat tussen de 100 en 125 en het kostenplaatje, € 225,- p.p. dan kost zo'n dag toch gauw € 30.000,-. Ik vraag ik mij af of een en ander wel voldoende rendement opbrengt. In een tijd van financiële crisis en bezuinigingen die gehaald moeten worden heb ik hier mijn twijfels bij.

Ik liep met mijn naambordje met daarop Vereniging Ouders van een Vermoord Kind een beetje verloren tussen de 'deskundigen'. Tijdens het netwerken keek een enkeling naar

mijn naambordje, waarop deze dan haastig verder liep, op zoek naar andere netwerkers om afspraken te maken en bestuurlijke zaken te bespreken.

Er was een mevrouw die me aansprak, een vrijwilligster uit Den Helder, met haar raakte ik in gesprek. Zij deed al tien jaar vrijwilligerswerk voor Slachtofferhulp. Dat deed ze met hart en ziel.

Elf jaar geleden verloor zij haar zoon door een motorongeluk. Met haar was er even dat gevoel van lotsverbondenheid. Geen kramp maar gewoon mededogen.

Samen met haar liep ik naar het Centraal Station, een beetje moe herkauwden we de vaktermen die de deskundigen over ons hadden uitgestrooid.

In de trein sloot ik mijn ogen en even was er geen kramp, ik was weer terug bij mezelf.

Thuis gekomen schoot dit door me heen:
Gooit Jaap Smit zelf geen olie op het vuur dat hij eigenlijk probeert te doven?

Wil Vreeburg

AGENDA

VOVK

24 april 2010	Bijeenkomst Leusden
12 juni 2010	Bijeenkomst Leusden
28 augustus 2010	Bijeenkomst Leusden
25 september 2010	Jaarlijkse Dag Herdenken Geweldsslachtoffers
30 oktober 2010	Bijeenkomst Leusden
11 december 2010	Kerstbijeenkomst Leusden

INHOUD

Van de redactie	
Van het bestuur.....	
.....	
.....	
Het verhaal van	
.....	
Ieder zijn mening	Paul Kuiper/Wil Vreeburg.....
Wij herdenken.....	
.....	
.....	

.....
.....
.....
.....
Nieuwsbrief Slachtofferbeleid.....
.....

